

„**POKROK**“ vychodí každý mesiac Adresa zásielky Administrácia „**Pokrok**“ -- Uh. Skalica (Szakolcza Nym.) Oznamy (inzeráty) účtujú sa ľavne a platia sa vopred. -- Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú. ::

POKROK

PREDPLATNÉ poštou na celý rok 2 kor., na 1/2 roka 1 kor. Do cudzozemska 5 korún. - Predplatné na 3 čísla pod jednou adresou 5 kor., na 6 čís. 9 kor., na 10 čís. 16 kor., na 15 čísel 21 korún. - - - -

Mesačník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

I číslo 2 krajciare.

Každý čitateľ nájde v „**Pokroku**“ vždy všetko to, čo potrebuje vedieť.

Hlavný redaktor, majiteľ a vydavateľ:

JOZEF TESLÍK.

I číslo 4 haliere.

Rady a pokyny sdeľujeme len v tomto časopise a nie dopisami.

Nový útok na naše roľníctvo.

Všetko jako by sa bolo proti nám sprisahalo. Žna sme mali prebiedne, každý druhý deň nám pršalo, čo sme jeden deň usušili, druhý deň nám to zase zmoklo. Otavu nam Morava sobrala, čo je statisicova ztrata nie len pre nás, ale aj pre mesto, tak že môžeme byť prichystaní na hodný deficit. A teraz ešte aj o to málo, čo nám ostalo, nás ešte olupujú divným spôsobom.

Utvoril sa prvý obilný rajon. Čo je to? Pri cukrovke to už od rokov čítame, čo sú to tie rajony. Cukrovarníci podelili si celú krajinu na rajony, t. j. okolia, každý cukrovar len vo svojom okruhu kupuje cukrovku a tak my roľníci musíme ju pestovať za jakúkoľvek nízku cenu, jako sa pánom cukrovarníkom páči. Proti týmto rajonom sme bezbranní. Teraz ale stalo sa s nami to, o čom sme neslychali, utvoril sa aj obilný rajon pre Skalicu a okolie.

Veľkoobchodníci obilní, ktorí svoje zásohy si v Skalici a v okolíu zaopatrovali, uhovorili sa s hradištským Fürstom, ktorý im posiaľ robil tú konkurenciu a tiež skupoval, by im okolie Skalice ponechal a oni mu ponechajú okolie Hradišťa a istu čiastku lacno nakúpeného jačmeňa mu prepustia. Tak páni Beer, Gerber a Fauto ostali bez konkurenta a dobre vediac, že roľník práve teraz potrebuje peniaze, biednu cenu mu za jačmeň dávajú. 14 korún, najviac 15 korún dávajú za jačmeň, keď všade na svetovom trhu predáva sa sladový jačmeň za 18—19 korún. Každý z našich roľníkov je pri jednom metrickom cente o 3—4 koruny olúpený.

Či to neni ozaj úžernický útok na nás roľníkov? Čo by tak páni na to hovorili, keď by sa im pravilo: Na každý úrad je dnes dosť ľudí, tak páni moji, vy nedostanete úradnícke platy jako posiaľ, ale za-

držíme dražbu, licitáciu, kto bude lacnejšie slúžiť.

Tisíce a tisíce centov jačmeňa vyvezie sa teraz zo Skalice a okolia a my roľníci sme oškodení o statisíce, lebo bursovná cena je dosť vysoká, jako vravím v Budapešti sa jačmeň na krmivo predáva za 16 korún, kdežto my náš sladový jačmeň musíme predávať za pohlavok.

Pred vážnym momentom stojíme. Keď sa nám nepodarí náš rajon rozbiť, tak večne budeme otrokami našich veľkoobchodníkov, ktorí keď chcú, aj za 8 korún budú náš jačmeň skupovať.

A preto voláme preč od našich obchodníkov, nepredávajme im ani zrnka, za ten podujatý podlý útok ani iného nezahluhujú. Ktokoľvek im odpredá, pracuje proti sebe, rodine svojej a roľníckym záujmom. A keď sa teraz nesorganizujeme, nesdružíme, by sme proti tomuto útoku bojovali, tak sa staneme hrobármi vlastného majetku a našich dieťok.

Preč od skalického a holičského trhu, hľadajme si nové tržišťe, kde jednakú cenu s inými roľníkami obsiahneme. Celému svetu volajme: Roľníci, buďte na pozori, skalickí obilní veľkoobchodníci, na naše zničenie utvorili si rajon, buďte nám na pomoci. Je to otázka života nášeho. Každý, kto bojkot nevyprovie a našich dosavadných obchodníkov nebude bojkotovať, stane sa zradcom svojich spolubratov.

Preto roľníci vytrvajte, vstupte do organizácie, ktorá bude hľadať nových kupcov, odberateľov, lebo len tak seknú zuby na prázdno našim nepriateľom.

Je to boj s veľkými obetami spojený, mnoho sebazaprenia a vzdelanosti je k tomu potreba, ale len tak zvíťazíme, keď sverne a organizovane pokračovať budeme. Keď sa boja a práce nechopíme, tak môžeme byť prichystaní, že olúpení budeme o statisíce a naši páni veľkoobchodníci, ktorým sa po-

šťastilo založiť prvý rajon obilný, budú si na plné vrečka búchať a posmech si robiť z našej sedliackej hlúposti. *Roľník.*

JUDr. F. DRBAL

majiteľ viníc — Klobouky u Brna.

Rolnicko-vinařská a ovocnická jednoroční škola v Kloboucích u Brna.

Koncem devadesátých let začalo rolnictvo okresu klobouckého, sdružené v okresní hospodářské jednotě, volati po zřízení rolnické školy, která by potřebám drobného jihomoravského selského hospodářství odpovídala. Rolnictvo kladlo váhu na to, aby škola naučila žáky pracím a zručnostem, jichž znalostí podmíněno jest úspěšné vedení hospodářství drobného jihomoravského rolnictva a poukazovalo na to, že zřízením pouhé zimní hospodářské školy nebylo by této potřebě zadosť učiněno, poněvadž práce ve vinicích, ovocných sadech, při zelinářství a polním hospodářství vůbec vyžadují toho, aby práce takové konány byly v době vegetační, tudíž v době jarní, letní a podzimní; v těchto dobách však se již na zimních hospodářských školách nevyučuje.

Český odbor zemědělské rady mor. doporučil zřízení zimní hospodářské školy v Kloboucích u Brna a utěšoval rolnictvo klobouckého okresu, že později může býti zim. hosp. škola přizpůsobena požadavkům, se strany rolnictva kladeným. Avšak rolnictvo klobouckého okresu nechtělo na tento způsob řešení zřízení školy přistoupiti, poukazujíc na obtíže, jaké by vzešly při přetvárování školy dvouroční zimní na stálou jednoroční, a pak na to, že by zimní hospodářská škola vzhledem k horejšímu všeobecně ustálenému přesvědčení nebyla s to získávati v počátcích svých potřebného zájmu v rolnictvu k posilání žactva do té školy, z níž by vycházeli žáci theoreticky sice vědomostmi bohatší, praktických prací však neznalí. Oč méně na venkově našem platí znalost teorie proti znalosti praktické, to netřeba vyličovati, víme to vsichni z každodenní zkušenosti naší.

Český odbor zemědělské rady moravské upozorňoval na obtíže, které se stávají v cestu zřízení neobvyklého způsobu jednoroční školy a tak vle-

Zásada závodu:
- Malý zisk, -
Veľký obrat!

Módne súkna, módne dámske látky, pánsku-, dámsku- a detskú konfekciu pre každé obdobie, obdržíte vždy najľavnejšie a to najnovšie jedine v I. módnom závode **Antonína Novotného v Hodoníne, Rynková ul. 8.**

klo se vyjednávání o této otázce, má-li připuštěna býti vedle dosavadního způsobu zimní hospodářské školy nového druhu škola hospodářská, totiž jednoroční, až konečně čiperní naši sousedé němečtí dosáhli usnešením mor. zemského sněmu ze dne 2. května 1900 zásadního rozhodnutí, že zřízena býti má jednoroční vinařsko-ovocnická škola v Mikulově, která také v nedlouhé době na to byla skutečně zřízena. Od 23. listopadu 1908 používají šťastnější naši krajané němečtí výhod, plynoucích z vyučování vinařsko-ovocnického a hospodářského na jednoroční své škole v Mikulově, která působí vedle dvouletých škol ve Znojme pro vzdělání dorostu jihomoravského ve vinařském území německém.

Okresní hospodářská jednota kloboucká, obec Klobouky, zemský vinařský spolek moravský, c. k. vinařský komisiariat, český odbor zemědělské rady moravské, c. k. zemská komise pro vinařské záležitosti na Moravě, zem. a říš. poslanci a snad kde kdo, jemuž na hospodářském povznesení vzdělání rolnického dorostu jihomoravského opravdu záleželo, přičiňovali se od té doby neustále o uskutečnění této žádané jednoroční rolnicko-vinařské školy v Kloboucích, avšak do dneška minula se veskerá tato chvála hodná snaha s výsledkem a škola dosud zřízena není.

Hlavní překážku tvořily bédné finance zemské a mimo to — nesmíme si toho tajiti — i revnivost jednotlivých míst jihomoravských, z nichž přímo proti zřízení jednoroční školy v Kloboucích se pracovalo. Tato revnivost zavdala vítanou výmluvu o něm činitelům, kteří myslence zřízení nové jednoroční školy rolnicko-vinařské vůbec nepřáli, nýbrž úmyslem se zanášeli snižiti dvouletou školu v Bzenci na jednoroční a tím celou jižní Moravu jednou pro vždy odbyti s jejím voláním po rozmnožení odborného školství hospodářského.

Okresní hospodářské jednotě v Kloboucích připsím ze dne 18. září 1905, čís. 13.361, dostalo se od českého odboru zemědělské rady moravské následujícího vyřízení: „Moravský zemský výbor žádost hospodářského spolku v Kloboucích u Brna za zřízení jednoroční vinařské školy tamtéž nemohl vzíti v jednání, poněvadž c. k. ministerstvo orby podporování, zřízení a udržování této školy teprve loni zamítlo a jelikož zemský výbor hodlá sněmu podati návrh stran přeměnění zemské rolnické a vinařské školy v Bzenci, která poměrům nevyhovuje, v jednoroční vinařskou školu“. Hrozilo tedy českému vinařství na Moravě na místě zlepšení odborného školství ještě zhoršení a snižení jediné dvouleté rolnicko-vinařské školy v Bzenci na jednoroční.

V této chvíli opětovně pozdvihl zemský vinařský spolek mor. svého hlasu a žádal na příslušných místech, aby bzenecká škola nebyla na jednoroční snižována, nýbrž lépe a účelněji vy-

pravena jako škola vinařská a vedle toho aby zřízena byla jednoroční praktická škola hospodářsko-vinařská v Kloboucích, kde již tak dlouho o ni usilováno jest. Zvěčnělý poslanec Dr. V. Šílený podal v říšské radě na ministerstvo orby dotaz v záležitosti odeprání podpory, pro hospodářsko-vinařskou školu v Kloboucích žádanou, a dostalo se mu ministrem orby této odpovědi: „Ohledně zamýšleného zřízení jednoroční vinařsko-ovocnické školy v Kloboucích učinil zemský výbor moravský počátkem roku 1904 pouhý dotaz, zda se strany ministerstva orby lze počítati pro tento školský projekt na příspěvek. Z důvodů dotačních a poněvadž na Moravě pro toto odvětví odborných škol již stává, mohlo ministerstvo orby dotaz zmíněný zodpověděti pouze způsobem záporným. Dojde-li však usnešení zemského sněmu ku zřízení této školy, nebylo by ministerstvo orby neochotno vzíti v úvahu příslušnou žádost, tohoto případu se týkající.“

Na základě této odpovědi ministerstva orby zakročila okr. hospodářská jednota kloboucká žádostí ze dne 18. září 1907 znova u zemského výboru o zřízení jednoroční rolnicko-vinařské a ovocnické školy v Kloboucích u Brna. Během jednání o zřízení této školy, zemským výborem mor. zavedeného, propukla veřejně zmíněná již nevraživost vůči zřízení školy v Kloboucích o valné výr. schůzi zem. vinař. spolku v Podivíně 19. března 1911. Po vysvětleních, vzájemně zainteresy podaných, možno však za jisté pokládati, že revnivosti této ulomen byl hrot, namířený proti zřízení této školy v Kloboucích.

Jihomoravské rolnictvo přišlo tehdy k poznání, že při dosavadním postupu nedomůže se v dohledné době ani jedině tak naléhavě potřebné praktické jednoroční rolnicko-vinařské a ovocnické školy, pro niž obec Klobouky a okr. hospod. jednota takový svízelný zápas mnoholetý podniká, a uznalo, že nemůže býti rolnictvu na škodu, bude-li první taková škola zřízena v Kloboucích u Br., které mají již na takovou školu tu jakýsi nárok, a že, když se škola tato se svým praktickým vzděláváním dorostu rolnického osvědčí, bude pak snadným dosíci i v jiných vhodných místech škol dalších. V důsledcích těchto, v pamětné schůzi v Podivíně vyjasněných názorů na školský program jihomoravského hospodářského školství, postupovaly práce, cíleli ku zřízení této školy jednoroční rolnicko-vinařské a ovocnické v Kloboucích, nyní utěšeněji a to hlavně zásluhou pp. Tom. Šilingra a Jos. Krůky, avšak i nyní ještě bránil neblahý finanční stav země brzkému uskutečnění tohoto potřebného ústavu pro selskou mládež.

Doufejme, že při jen trochu dobré vůli směrnatých činitelů a při cílevědomé podpoře jihomoravského rolnictva našeho podaří se konečně přece jednou záslužný a pro hospodářský život

celého rozsáhlého kraje našeho významný čin a že v nedaleké době budeme s to na místě dosavadního stesku a volání po první jednoroční praktické škole rolnicko-vinařské v Kloboucích říci, že první tato škola stává již v Kloboucích a pak ponese se naše práce za vybudováním hospodářského školství podobného i v jiných místech, kde toho potřeba bude.

DO P I S Y.

Skalica. V čom záleží spokojnosť každého človeka? V tom, keď sa v každom ohľade a v každom prípade nechá poistiť, lebo takto si je povedomí toho, že chráni svoj majetok pred nepredvídaným nešťastím, môže spokojne sporiť a starať sa o svoju rodinu. Preto poistenie zaslúži, aby bolo od každého čo najviac podporované a rozširované. Bohužiaľ z denných zkušeností pozorujeme, že táto nedbalosť, obzvláste medzi roľníckym ľudom sa už nie raz krute pomstila a vzdor tomu, myšlienke tejto je ľud nás na mnohých stranách i dnes neprístupný, hlavne pre nedôveru oproti poisťujúcim spoločnostiam. Čest výnimkám, ale pravdou je, že niektoré spoločnosti pri vyplácaní poistného hľadajú poistujúceho všemožne ukrátiť rozličnými srážkami, tak že není divu, keď ten alebo onen roľník alebo remeselník proti poisteniu zostáva ľahostajným; mimo toho mnohé spoločnosti nasubujú hory doly, len aby niekoho na poistenie primáli a keď ho už majú v sieti, potom zachádzajú s nim dľa svojej ľubovôle. A toto sú vlastne hlavné príčiny, prečo poisťujúce spoločnosti nevedia si získať úplnú dôveru ľudu! Dnes je povinnosťou pred prípadným nešťastím i toho najposlednejšieho chalupníka v prvom rade sa nechať poistiť, avšak než sa poistiť nechá, nech zrale uváži, na ktorú poisťujúcu spoločnosť sa má obrátiť, kde bude platiť pomerne malý poplatok a bude mať nárok na riadne vyplatenie poistného, kde ho nebudú chcieť osuďiť, ale naopak, na kresťanskom základe, podporiť. A preto pozor! Keď už niekomu sveríme groš, teda ho sverme ľuďom spoľahlivým, bezúhonným, ktorí nás v našej dôvere nesklamú. Ako spoľahlivú spoločnosť na poistenie odporúčame nášmu čitateľstvu „Všeobecnú poisťujúcu spoločnosť Hungaria“, ktorá prijíma poistenia obzvláste oproti ohňu, na život, na úraz, oproti pádu dobytky, paušálne poistenia atď. Spoločnosť táto stojí mimo kartel a stanoví čo najsolidnejšiu sadzbu a poistenia vypláca bez srážky s úplným rukojemstvom.

Hlavné zastupiteľstvo pre Skalicu a okolie má:

Pavel Rachel,
Potočná ul. č. d. 173. (Szokolca, Nyitra m.).

**Nové osvedčené benzínové-
3—4 HP mláfacie slozenie
s dvojím čistením.**

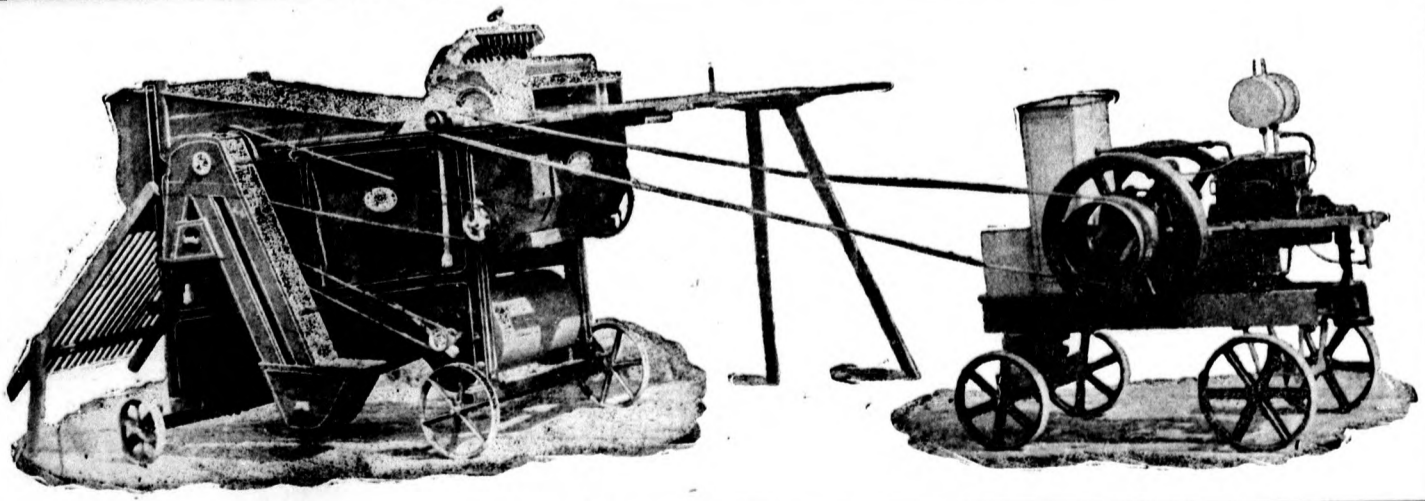
Najväčšia jednoduchosť je v tom, že slozenie toto je o mnoho lacnejšie ako od iných firiem.

Veľká výkonnosť, istý chod, najväčšia trvanlivosť následkom volnobežného motoru.

2 ročná záruka

Mnoho pochválných uznání a vyznamenání. Benzínové motory 2—10 HP tiež pojazdné.

Všetky hospodárske stroje najlacnejšie a najlepšie kúpite u



J. PELIKÁNA

První moravsko-novoveská továrna na stroje
v Mor. Novej Vsi u Břeclavy

Holič. Čítal som ešte kedysi z jara v našom „Pokroku“, že správa spolku „Pomocnej Pokladnice“ hodlá osláviť 40-ročnú pamiatku založenia spolku, totižto česť preukázať jej zakladateľovi, holičskému kaplánovi, terajšiemu gbelskému farárovi dôst. p. Pavlovi Blahovi za to veľké dobrodenie, ktoré týmto založením spolku celému Holiču a okoliu preukázal.

Veď koľko ľudí založením sa tohoto spolku vytrhlo z úzernických driapov? To my mladší ľudia si ani predstaviť nevieme. No od toho času ubehlo už pár mesiacov, ba už sa chýli k zime a o chystanom jubileume, kde nič, tu nič. Už raz sa malo sláviť 25-ročné jubileum, ale to vystalo hádam z tých príčin, že osobníctvo bývalej správy nebolo veľmi sympatické oproti zakladateľovi spolku. Kolkorazy som počul sa ponosovať kňazov, že je kňazský stav znevážený. V terajšom spolkovom výbore zasedajú až dvaja kňazi, nuž povinnosťou by bolo, aby túto česť naštrbenú zreparovali a všemožne sa o zadržanie toho jubileumu pričínili. Veď ktože sa má zastaf vášho oltárneho brata, keď nie vy kňazia? Preto veselo do práce, nech slávnosť vyznie dôstojne. Neodfahujte sa od práce, ukážte, že ste Slováci, že si viete uctiť vášho brata. Zdá sa mi, že budeme mať tento mesiac aj voľbu úradníctva. Či by to nemohlo byť spojené spolu s oslavou? Myslím, že lepšej príležitosti ani netreba. Preto ešte raz volám: Hore sa do práce!
Jeden úd.

KUKÁTKO

Lacné vajcia pani Karaďordevičky.

Po dlhom čase zase som tu, aby som čitateľstvo trochu obveselil, nie síce mojou osobou, ale so zvláštnymi vajcami, ktoré som na mojich výkumných cestách zachytil do môjho čarodejného aparátu. Je to síce trochu divné, rozprávať o vajciach pani Karaďordevičky, ale je tomu tak a nie ináč. Horespomenutá pani je v Sokolovciach všeobecne známa osoba, ktorá si svojou usilovnosťou a skromnosťou už nadobudla u nás pekný majetok, no že praks svoju v tomto ohľade prevádza len v noci, alebo v odľahlých miestach, i to má svoju príčinu. Obchodník musí byť chytrý v každom ohľade a že horespomenutá Karaďordevička je chytrá, ako líška, k tomu nech nám slúži tuto uvedený obrázok:

Bol krásny letný deň a ja nemajúc čo robiť, sobral som svoj drahý poklad — aparát — a hýbaj na dediny, keďže v meste sa už nič zachytiť nedá, lebo ako ma niekto zbadá, hneď predo mnou uteká, ako pred zlým duchom. Ako tak ležim pri jednej dedine na okolí v zadumaní, vytrhnutý som bol s myšlienkou náhlým objavením ženskej postavy, ktorú sprevádzal akýsi lajbdienier. Pozrem cez aparát na prichádzajúcich a vidím, že k dedine sa blíži pani Karaďordevička s lajbdienierom, ktorý jej niesol akúsi škatuľu. Vo mne to hrklo, pripravím pre každý prípad svoj aparát a keď už boli v dedine, hajde za nimi. Vedel som, že tá škatuľka sa nadarmo nenesie, a so zvedavosti, čo sa bude do nej ukladať, som sa za ňou stále plazil. Práca moja nezostala bezvýsledná. Ste zvedaví, čo do tej škatule sbierala? Nuž teda vedzte: vajcia a aké vajcia, veľmi vzácne vajcia! Ale i tieto vajcia majú svoju históriu: Pani Karaďordevička sa totiž predtým zamestnávala obchodom s hyacintami, ktoré sa ale tento rok nepodarili preto sa chytila zase obchodu s vajcami, ktorý jej omnoho lepší rebach donáša. Čo všetko dobrý obchodník nevymyslí, obzvláste keď je i dobrým kresťanom a z vnuknutia božieho príde

na spasiteľnú myšlienku. Pani Karaďordevička prišla na fixnú ideu že nás pán dekan bude riadiť akúsi hostinu a bez toho, že by si od pána dekana pýtala povolenie, sobrala škatuľu a hýbaj sbierať pre česť a slávu božiu, v mene božom a v mene pána dekana vajcia. Že nasbierala mnoho vajec a za lacný groš, o tom zaiste nemusím podávať zprávu, ale jestli ich skutočne poniesie na ňou označené miesto, na to som bol zvedavý a preto som jej bol stále v pätách. Ale aké bolo moje podivenie, keď ona zabočila s nimi priamo na skalický rynek, kde ich núpala jedno za 10 halierov, lebo že sú sbierané pre česť a chválu božiu. Toto ma už nazlostilo! „I ty, babo akási, tak ty takýmto podvodným spôsobom nadobúdaš majetok, takto sudíš ľudí?“ rečiem jej — ale to ste mali vidieť, ako sa na mňa osapila: „že aby som sa jej pratal z očí, lebo že ma tak vymlátí, ako vymlátila mandel reži svojmu výžinkárovi, ktorý za tento mandel musel u nej celé dva týždne v potutvári pracovať.“ Nechcejúc slúžiť za teré okolostojacim, sobral som svoj aparát i so zkušenosťami o Karaďordevičke a hýbaj s tým do redakcie „Pokroku“, ktorý vám to tu podáva.

CHÝRNÍK.

— **Nové semená.** Vo výklade nášho potravného spolku vidno krásne obilné (ražné a pšeničné) klase a stebľa, tiež aj semená, ktoré všeobecný obdiv vzbudzujú. Takáto raž a pšenica by mohla byť pestovaná na celom skalickom chotári. Nedá viacej práce, nepotrebuje väčšiu kultúru, a predsa aj jakosť aj množstvo úrody prevyšuje všetky známe druhy. Tá obeta, ktorú roľník priniesie s tým, že semeno drahsie zaplatí, sa mu mnohonásobne vynahradí. Prosíme pánov roľníkov v Skalici a na okoliu, nech pozrú vo výklade (v okne) vystavenú raž a pšenicu (drobné žito), ktoré zo semena, našim pánom dekanom zaopatreného, vypestoval náš skalický roľník Jozef Bránecký. Sú to druhy, ktoré veľké panstvá pestujú, a ktoré by behom jedného roku u nás v Skalici všeobecne zavedené byť mohli. Ktokoľvek by tieto druhy chcel pestovať, nech sa oznámi zavčas v potravnom spolku, ktorý potrebné kvantum zaopatrí.

— **Obžinky.** Povodne zaplavily temer veľkú časťku celej krajiny, tisíce ľudí prišlo nielen o úrodu, ale aj o svoj dobytok a aj príbytok. Prozreteľnosť božia nás kraj čiastočne zachránila od podobnej pohromy a preto svedčí sa, by sme povďačnosť našu aj vonkajším spôsobom na javo dali a Bohu všemohúcemu vďaka činili. Ponevác až tento týždeň dokončujeme žna, naši roľníci

BESEDNICA.

Ten sa vyznal!

Stalo sa nedávno, že v jednom väčšom meste istý chudobno odiaty robotník, ktorý bol už dlho bez práce, následkom biedy a hladu na ulici spadnul a svíjal sa v krčmových boľastiach. Čo skoro sa nakupilo okolo neho zvedavcov a nečinne pozerali na ubožiaka, ba mnohí aj zarty si tropili. Tu pristúpil bližšie istý elegantne ustrojený meštiak a rozhorčeno svojou striebrom kutou paličkou ukázuc na biedneho, rozkázal: „Ale odneste tohoto nešťastníka aspoň dakde pod bránu!“

Vedľa neho stojací verejný posluha odpovedal: „Ovšem, ale len v tom páde, keď vy, pane, budete ma sprevádzať. Bo náš nec nemá v cudzom dome žiadneho slova, kdežto takému pánovi urobí každý domovník a každý domáci pán dačo k vóli.“

„Dobre, to chcem urobiť,“ — odvetil pán. „Zaneste ho hen do toho domu.“

Posluha zdvihnuť bedára a odniesol ho na poukázane miesto a pán poprosil domovníka, aby toho človeka tu ponechal, kým k sebe nepride, alebo do nemocnice ho neodnesú. Domovník ochotne privolil a pán chcel odísť. Tu ale zastúpil mu posluha cestu.

„Prosím, pane, ešte nie Ja dostanem za odnesenie tohoto človeka korunu.“

Pán pozre na sluhu a rozhorčeno zvolá: „Čo bláznite? Či sa nehanbíte dačo podobného hovoriť?“

uzavreli, že zadržia obžinky dňa 7. septembra. v nedeľu odopoludňa, pri ktorej príležitosti prosíť budú Všemohúceho, by budúci rok nás uchránil od tak nepriaznivého počasia, ako sme toho a v minulom roku mali. Všetci roľníci a priatelia roľníkov sa povolávajú nasledujúcou pozvánkou: Roľnícki členovia Kat. Kruhu v Skalici usporiadajú v nedeľu dňa 7. septembra odopoludnie veľkú obžinkovú slávnosť. Program: Odopoludnie o 3/43 hodine shromaždenie v Kat. Kruhu, odkiaľ v sprievode prenesú sa vence obilné do chrámu božieho, kde sa poďakujúce služby božie vykonávajú budú. O 4. hodine obžinkový pochod s vozami a hudbou po meste. O 1/25 hodine odovzdanie prvotín obilných predsedovi „Kruhu“, dôst. p. Lud. Okánikovi, jeho promluva a promluvy roľníkov a roľníckej mládeže. Večer o 8 hodine divadelné predstavenie. Po divadle tanečná zábava. Vstupné: I. miesto K 1 20, II. miesto K 1—, III. miesto 80 halierov, na státie 60 halierov. Obžinková slávnosť tohoročná má tým väčší význam, bo bude spojená aj s otázkou, ako sa máme brániť proti rajónom obilným.

— **Smrť.** Dňa 30. aug. po dlhej a ťažkej chorobe zomrel vel. pán *Ján Špatík*, kaplán na odpočinku, náš spolurodák. Nebohý bol niekedy výtečným žiakom skalického gymnázia. Ako kaplán prikladne účinkoval osem rokov v Nemčanoch v tekovskej stolici. Pred štyrmi rokmi ťažko ochorel, a po dlhej chorobe v 36. roku veku svojho život dokončil. Pri veľkej účasti obecnstva bol odprevađený do matky zeme.

— **V skalickom gymnáziume** sa už nový školský rok otvoril, žiakov bude asi 290. Do prvej triedy sa zapísalo 90 žiakov, do internatu 35. V štátnych školách sa započne školský rok 9. septembra, ponevác sa stavba novej školy zase odložila, dievky len striedave budú chodiť do školy.

— **Rozruch v Holiči.** V obchodných kruhoch na okoliu panuje veľký rozruch. Obchodník M. Geiduschek nie len buchnuť, ale aj tento týždeň do vyšetrujúceho väzenia odvezený bol pre podvod. Padnutie firmy Geiduschek hmotne ohrozilo postavenie firmy so železom Hecht a syn. Hovorí sa, že tiež Neuer z Vrádišta išiel do Ameriky zlata nakopať, aby i veriteľov uspokojil mohol.

— **Naším roľníkom** ohľadne vzdelania svojich dcér odporúčame vychovávaci a vzdelávaci ústav „Ludmila“ pod vedením sestier sv. križa v Napajedliach (Morava).

Vyučovani se udili: 1. Ve trojtridni obecné škole soukromé s právem veřejnosti; 2. ve škole měst. soukromé s práv. veř.; 3. v jednoroční škole obchodní; 4. v kursu ku vzdělání industr. učitelé; 5. v kursu ku vzděl. pěstounek pro školy mateřské; 6. ve škole pro ženské ruční práce; 7. ve škole hudebně-pěvecké; 8. ve škole hospodinské. *Škola obecná.* Rozsah

„Nie, pane! Vidíte, že som od mesta ustanovený posluha a ja z toho žijem. Vy ste rozkázali, aby som toho človeka sem zanesol, ja som to urobil, a teraz požadujem moju mzdu.“

„To je nehanebnosť,“ zahundral meštiak. „Má k tomu právo,“ — zvolal ktosi z okolostojacich.

Pán nechcejúc sa blamovať, siahol do vaku, a podal posluhovi zlatiák: „Tu máte, za tú vašu lásku! Môžete sa hanbiť.“ S týmto chcel už odísť. Ale ten pevný posluha ho zachytil a riekol: „Nie pane, ešte nemôžete odísť, musíte vidieť, ako tá vec skončí.“

Potiahol pána až k bedárovi, ktorý bol zatiaľ už k sebe prišiel a o múr podopretý na zemi sedel. „Priateľu,“ riekol posluha, — „viem, že si vo veľkej biede. Tu máš, tento zlatiák ti ja, chudobný posluha, darujem, aby si mal na chlieb. Ja som si ho poctive zarobil. Teraz ale pozreme, čo dajú títo páni a dámy pre teba.“ S tým vzal čapicu do ruky a chodil od jedného k druhému.

Už za jeho reči zavznelo medzi shromaždenými hlasité „bravo.“ Každý hodil dačo do čapice a zarazený meštiak nemohol tiež iné urobiť, hodil este zlatiák. Potom ale už sa vytratil.

„Bratku, tu máš,“ riekol posluha, keď bol všetkých obešiel a peniaze — obstojnú hrbu — bedárovi do klobúka vysypal, — „pán rozkázal, ja som dokonca. Milosrdenstvo našim skutkom preukázať a nie — rozkazom.“

Opätne „bravo“ ozvalo sa pod bránou a posluha voľným krokom vzdialil sa na svoje stanovisko.
Strýčko Ferdinand.

učiva stanoven jest normámi učebnými osno-
vami pro školy obecné. Škola měšťanská pri-
pravuje ke studiu na ústavě učitelek, na škole
obchodní a v kurzech ku vzdělání učitelek in-
dustriálních a pěstounek. Škola obchodní po-
skytuje dívkám škole odrstlým vzdělání theo-
retického i praktického v obchodních vědách,
aby se staly schopnými obstarávat rodičům
aneb příbuzným kancelářskou část vlastních zá-
vodů totiž vésti účetnictví a korespondenci
českou i německou, anebo aby se mohly uchá-
zeti na základě vysvědčení, jež obdrží absol-
ventky této školy, o místo účetní, dopisovatelky,
pokladní v obchodech a kancelářích. Škola
obchodní je jednocroční. Přijímají se do ní dívky,
které s dobrým prospěchem vychodily školu
měšťanskou, nebo které přijímají zkouškou pro-
káží vědomosti, jakéž škola měšťanská skýtá.
Škola pro ženské ruční práce zaměstnává dívky
škole odrostlé, poskytuje jim příležitost vycvi-
čiti se ve všech odborech ženských ručních
prací, zvláště v přehlévání a šití jednodu-
chého i ozdobného prádla a šatstva. K tomu
pojí se nejnntnější literární předměty: sloh a pí-
semnosti, počty s měřictvím a jednoduchým
účetnictvím a vychovatelství. Podmínky příjí-
mací a platební. Do ústavu přijímají se dívky
po ukončeném 6. roku věku až do 20. roku.
Za byt, stravu, otop a osvětlení platí se mě-
síčně napřed 36 K; v tom zahrnut je i popla-
tek za prádlo, toliko prádlo ložní a skrobené
se platí zvlášť dle mírné sazby od kusu. Školné
obnáší ve škole obecné a měšťanské měsíčně
3 K, ve škole pro jazyk německý a pro ženské
ruční práce 4 K měsíčně, v kursu industriálním
a v kursu pro pěstounky 6 K měsíčně, za
hudbu a frančtinu platí se dle počtu hodin.
(Blíže zprávy podá ústav).

— Pohrab bez spevu. Nemilo sa nás dotklo,
že keď zo spata mrosrdných bratov pochovaný
bol minulý týždeň chudobný človek M. Bundala,
bez spevu bol pochovaný, bárs aj truchliaca ro-
dina chcela spevaka zaplatiť. Vo špatnom svetle
je postavená tá „krestanská láska“, ktorá ch-
udobného človeka len za zviera považuje a trú-
chliacej chudobe ani cirkevného spevu nedopraje.
Jako to asi srovnávajú vební bratia s učením
Kristovým v láske k bližnému? Či ináč na pa-
pieri ináč v živote? *Jeden z prítomných.*

— Do láskavej pozornosti ct. obecnstva.
Naše obecnstvo je zvykne chodievat do divadla
obyčajne po 8. hodine, čím sa len divadlo sdr-
žuje a koniec býva obyčajne potom ukončený
veľmi neskoro. Aby sa tomu predišlo, upozorňu-
jeme predom, že divadlo sa začne presne o 8.
hodine večer a preto je žiaducno k vôli vše-
obecnosti, aby obecnstvo, ktoré sa chce divadla
zúčastniť, už pred 8. hodinou svoje miesta zaujalo.

— Niet nad dobré osvetlenie. Stolica ni-
trianska chodí od mesta cestu ku železnici a
vyberá asi 6 hal. mýta od centa, čo jej donáša
pekných pár tisíc, za to však o osvetlenie na
tomto mieste sa nepostarala. Keď idú ľudia o 9.
hodine z nádražia, mohol by ich ľakovať a vzdor
tomu pre tmú by nevideli, kto ich mlátil. Dľa
nášho myslíme, že keď si stolica odobrala cestu,
je povinná starať sa i o osvetlenie. Veď za tých
pár tisíc sa len môže nejaká lampa kúpiť. A či
snáď páni naozaj chcú nás privyknuť na asijskú
tmu? Alebo či snáď potrebujú peniaze na nitri-
nske divadlo?

— Nesprávne porozumenie. V minulom
čísle „Pokroku“ uverejnil som oznam, že z prí-
činy odumretia mojej manželky vypredám za lac-
nejší groš tovar môjho obchodu. Ponevác niektorí
pt. čitatelia oznam tento vysvetlovali si tak, že
snáď chcem zo Skalice odcestovať, úctive ozna-
mujem, že zo Skalice neodcestujem, naopak i
ďalej povediem strižný obchod v modernejšom
slohu a len starý tovar som mienil odpredať, aby
som ho mohol novým nahradiť. Ďalej oznamujem,
že i assekuráciu povediem ako dosiaľ za výh-
dných snížených platebných podmienok a mimo
toho budem mať stály sklad skla, obrazov a
iných potrebných vecí. Prosiac ct. obecnstvo,
aby sa v čas potreby na mňa s dôverou obrá-
tilo, značím sa v plnej úcte oddaný

Filip Ehrenstein.

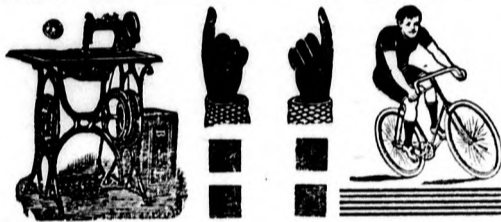
Prijmem do mojej kníhtlačiarne

dvoch chlapcovs dostatočným školským vzdelá-
ním **za učňov.** Hlásit sa treba
u Jozefa Teslika v Uh. Skalici.Odporúčame našim gazdinkám
KOLÍNSKU CIKORKU**JÁN NOVOMESTSKÝ,**

zámočník a strojník v Holíci.

Odporúča ctenému ebecnstvu svoj
hojne zásobený sklad hospodárskych
strojov, ďalej byciglov, sijacích stro-
jov atď.

Ceny mierne, obsluha solídna.

= NAŠIM =
GAZDINKÁM

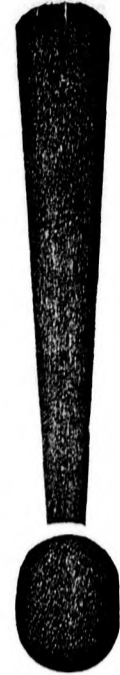
odporúčame

» výbornú «

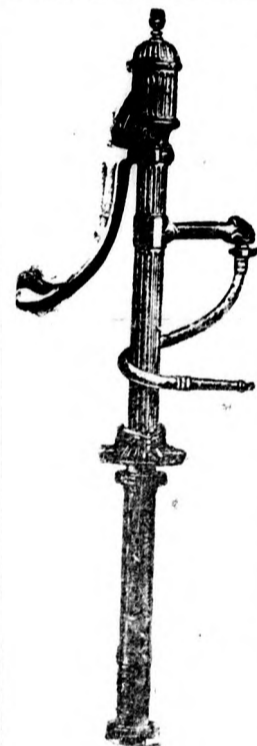
PROSTEJOVSKÚ
SLADOVÚ KÁVU.

Obdržíte v Potravn. spolku.

Rozširujte „POKROK“

**AD. HECHT SYN
HOLICS**

Stavební nosiče, staré šiny, všetky druhy železa a železného tovaru, ďalej: špeciálne kopy so značkou „britva“ so zaručením. Striekačky pre vinohrady, spaťové povriela atď.
Mimo toho mám vždy na sklade — la portland cement, vápno, tehly, skridlicu, drenažové trubky, cement, trubky, tiež máme na sklade poštorenské flastrovky — a vôbec stavebný materiál každého druhu za solídne ceny.

**Pumpy**

najlepšie všetkých sústav a výkonov, pevne a trvanlivé. Pre pohon ručný, transmisijný, parný, vodné striekačky, tiež záhradné a na hnojnicu dodáva so zárukou

Vodovody

pre mestá, obce, verejné ústavy, villy, statky, prie mysle, závody, kúpele, záhrady, domy súkromné atď. zariaďuje čo najlepšie

Jan Vitez,továrna vodovodov a čerpadiel
v Prerove (Morava.)

Ceny mierne. Cenníky zdarma.

Nekupujte!

né iného proti

kašľuzachrínutia, katarhu, zasľemovaniu,
krčom a čiernemu kašľu, jako dobre
chutnajúce**KAISEROVÉ PRSNÉ CARAMELBY**

so značkou „s tromi jedlami“.

5900 vysvečení po ruke od lekárov
a privátnych osôb, zaručujúce
istý účinok.

Balík 20 a 40 h-l Krabica 50 hal.

Dostať v každej lekárni.